

بررسی سیر تاریخی زبان طبری در سلسله پادوسبانیان رویان ، شمال ایران

سیدعلی اکبر حسینی^۱، رمضان صیقل^۲

۱- دانشجوی دکترای تاریخ اسلام ، دانشکده انسانی ، دانشگاه آزاد واحد نور، مازندران، ایران

۲- استادیار دانشکده تاریخ اسلام ، دانشکده انسانی ، دانشگاه آزاد واحد نور، مازندران، ایران

چکیده

این تحقیق با استفاده از روش تحلیلی-توصیفی در چارچوب زبان‌شناسی تاریخی در صدد آن است که با مستندات و مطالعات تاریخی در حوزه زبان (سکه ها ، کتیبه ها ، مقالات) به جواب این مساله یعنی چگونگی و چرایی سیر تاریخی زبان طبری در شمال ایران در سلسله پادوسبانیان رویان، پردازد. در چرایی این سیر زبانی؛ الف- باتوجه به اینکه گفته می شود که حاکمان این سلسله محلی یعنی پادوسبانیان از نسل ساسانیان بوده اند و شروع حکومتشان همزمان و هم دوره با سلسله های هم خانواده خودشان (باوندیان ، دابویگان ، سوخرانیان) بود. در واقع همه آنان میراث دار فرهنگی، اجتماعی و تاریخی از جمله زبان اجدادشان، ساسانیان بوده اند. ب- استقلال و تداوم طول عمر این سلسله محلی ج- وجود آثار فاخر علمی و ادبی به این زبان. اما در چگونگی این سیر زبانی؛ الف- زبان نوشتاری در این سلسله، از فارسی میانه با خط آرامی سپس به زبان فارسی دری و امروزی و بعد با خط اصلاح شده کوفی متحول شده است. اما یک دوره آشفتگی زبان از ورود اعراب به سرزمین ایران در ابتدای قرن اول تا سال ۳۸۰ ه.ق وجود داشت که زبان نوشتاری در کار دیوانی ، عربی به خط کوفی شد و بر گفتار هم تاثیر گذاشت. ب- زبان گفتاری در این سلسله باتوجه به تغییرات داخلی و بیرونی زبان از شکل پارتی ، به طبری قدیم و سپس طبری جدید متحول شد که هنوز مورد استفاده است. این بررسی و تحقیق بیشتر به مطالعه ی طولی یا در زمانی زبان طبری پرداخته است

کلید واژه: سلسله پادوسبانیان ، دوره اسلامی ، زبان، سیر تاریخی، رویان